

«اقتصادسراآمد» بررسی می کند

چین شریک نخست تجاری اعراب

اهمیت توافقنامه تجارت چین با کشورهای خلیج فارس

گروه اقتصاددریا پایه – توحید ورستان
 - در اواسط تابستان امسال روزنامه گلوبال تایمز نوشت، «وانگ یی» وزیر امور خارجه چین بسه تازگی در تماس تلفنی با شیخ «عبدالله بن زاید آل نهیان» همتای اماراتی خود، خواستار تسریع اجرای توافق تجارت آزاد با کشورهای شورای همکاری خلیج فارس شد. پس از اولین نشست سران چین و شورای همکاری خلیج فارس در دسامبر ۲۰۲۲، همکاری های بین چین و کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس گسترش یافت. به گزارش اقتصادسراآمد، همکاری چینی با امارات و عربستان در ماه های اخیر نیز در زمینه های مختلف افزایش یافته است. روزنامه گلوبال تایمز در اسفند ۱۴۰۱ گزارش داد که چین از امارات گاز مایع (LNG) با ارز یوان خریداری می کند. این رسانه چینی همچنین درخرداد ماه گزارشی در خصوص امضای سه سند راهبردی بین شرکت انرژی هسته ای امارات با سازمان انرژی هسته ای چین داد. علاوه بر گسترش همکاری های تجاری و اقتصادی میان چین و کشورهای عربی، منابع خبری چین به تازگی از راه اندازی دو خط پروازی مستقیم دیگر بین چین و عربستان خبر داده اند که این موضوع، خود یکی از نشانه های اراده یکن و ریاض برای گسترش بیش از پیش همکاری ها محسوب می شود.

دلایل اهمیت توافق تجارت آزاد

بدون تردید خروج ایالات متحده از خاورمیانه بر روابط واشنگتن با کشورهای حاشیه خلیج فارس تأثیر گذاشته است و مطمئناً فرصتی برای چین ایجاد شد تا روابط خود را آزادانه از گذشته دنبال کنند. در واقع نشانه هایی وجود دارد که چین و خلیج فارس احتمالاً گام های مشخصی را به سمت توافقنامه تجارت آزاد چین و شورای همکاری خلیج (GCC) بردارند، مذاکراتی که در سال ۲۰۰۴ آغاز و در سال ۲۰۱۶ متوقف شد. در ژانویه ۲۰۲۲، وزرای خارجه کشورهای کلیدی خلیج فارس -عربستان سعودی، کویت، عمان، بحرین - و همچنین ناید الحجراف دبیر کل شورای همکاری خلیج فارس برای گفتگو در مورد تجارت و سرمایه گذاری از چین بازدید کردند. این فعالیت های

چین شریک نخست تجاری اعراب

یک هم افزایی منطقی بین شورای همکاری خلیج فارس و چین وجود دارد. هرچند شورای همکاری خلیج فارس منبع اصلی تامین انرژی چین است، طرح کمر بند و جاده یکن (BRI) یک مکانیسم سرمایه گذاری چند میلیارد دلاری ارائه می دهد که می تواند با دور شدن از اتکای انحصاری به نفت به اشتباهی فزاینده کشورهای خلیج فارس در راستای تنوع بخشیدن به اقتصاد خود پاسخ دهد. در واقع، چشم انداز ۲۰۳۰ عربستان تجلی مهمی است که منطقه شورای همکاری خلیج فارس از نظر جهت گیری اقتصادی آینده خود به کجا می رود. در سال ۲۰۲۰، علیرغم ضربه بزرگی که به تجارت بین

المللی ناشی از همه گیری کووید-۱۹ وارد شد، چین به عنوان بزرگترین شریک تجاری شورای همکاری خلیج فارس، با ۱۶۱.۴ میلیارد دلار، جایگزین اتحادیه اروپا شد. چین از طریق خرید ۳۷۵ میلیون تن نفت خام از کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، میلیاردها دلار کمک بزرگی به این کشورها کرد و در مقابل ماشین آلات، تجهیزات و خودرو به ارزش ۷۰.۸ میلیارد دلار صادر کرد که افزایش ۵ درصدی نسبت به سال گذشته داشت. این افزایش تجارت نشان دهنده تغییر هماهنگ به سمت ایجاد یک مشارکت استراتژیک پایدار بین خلیج فارس است. در حالی که پروژه های عظیم جاده ابریشم چین با هدف ایجاد یک جغرافیای تجاری جدید، عمدتاً مبتنی بر زمین، است اما روابط استراتژیک عمیق چین با خلیج فارس امنیت انرژی این کشور را به صورت دائمی تضمین می کند. در این چارچوب، می توان تصمیم سال ۲۰۲۱ چین برای خروج ۲۰ میلیارد دلار از سرمایه گذاری هایش در آفریقا را با احتمال ورود این پول به خاورمیانه تشنه سرمایه گذاری، درک کرد. شورای همکاری خلیج فارس به دنبال «سودمندترین مسیر» برای توسعه است، بنابراین کاهش وابستگی ایالات متحده به نفت و گاز خلیج فارس، تقویت روابط با چین را برای اعضای شورای همکاری خلیج فارس منطقی و فوری می کند. اصرار شورای همکاری خلیج فارس با این واقعیت همخوانی دارد که منطقه خلیج ۴۰ درصد از نیازهای انرژی چین را بر آورده می کند. بنابراین، حرکت به سمت یک توافقنامه تجارت آزاد برای تکمیل و تقویت وابستگی دوجانبه منطقی است. در این زمینه، اشتباهی فزاینده کشورهای خلیج فارس برای توافق با یکن با

نقش ایران؟

واشنگتن و موسسات مالی جهانی - صندوق بین المللی پول (IMF) و بانک جهانی - که تحت کنترل آن هستند، مانند BRI یک تریلیون دلاری چین را به عنوان «تله بدهی» برای کشورهای شرکت کننده معرفی کنند، اما این استدلال چندان ارتباطی با منطقه خلیج فارس موضوع ندارد. باید توجه داشت که کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در موقعیت مالی بسیار قوی تری نسبت به سایر کشورهای BRI در آسیا و آفریقا قرار دارند و این بدان معناست که آنه برای حمایت از پروژه های داخلی نیازی به قرض گرفتن از چین ندارند. همچنین این دولت ها در گذشته به حمایت ایالات متحده در مقابل ایران نیاز داشتند که اکنون با توجه به رابطه تهران و یکن، دیگر نیازی از این سو احساس نمی شود. بنابراین، تعامل کشورهای خلیج فارس با یکن، مولفه تعیین کننده است و چین به عنوان متعادل کننده جدید در ژئوپلیتیک در منطقه است.

دنیای

در حاشیه سومین دیدار مردمی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم مطرح شد؛

افزایش اعتماد مردم به عملکرد سازمان منطقه آزاد قشم

مدیربازرسی و ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات سازمان منطقه آزاد قشم گفت: با انجام نشست های رو در رو مدیرعامل این سازمان با قشموندان، اعتماد مردم به عملکرد این مجموعه افزایش یافته است.

به گزارش اقتصادسراآمد، داریوش جهان بین در حاشیه سومین دیدار مردمی مدیرعامل در شهر در گهان با تاکید بر اهمیت شفاف سازی این نشست ها، افزود: مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم مدیران این مجموعه را به حل سریع مسائل و مشکلات مردم ترغیب کرد و از آنان خواست اجازه ندهند مشکلات مردم لاینحل باقی بماند. به گفته مدیربازرسی و ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات سازمان منطقه آزاد قشم، در دوره جدید در حال حل اساسی مشکلات موجود در سیستم هستیم.

مدیربازرسی و ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات سازمان منطقه آزاد قشم یادآور شد: براساس سیاست های مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، معاونت های چهارگانه این سازمان و مدیران مربوطه هر ماه نشست های مردمی را در دستور کار خود قرار داده اند. جهان بین مدیربازرسی و ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات سازمان منطقه آزاد قشم افزود: مسائلی که در نشست معاونت ها به نتیجه نرسد در دیدار مدیرعامل که به صورت فراخوان انجام و از متقاضیان ثبت نام می شود مورد بررسی قرار می گیرد.

مدیربازرسی و ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات سازمان منطقه آزاد قشم همچنین تصریح کرد: در راستای تکرم مردم خوب جزیره قشم، نشست های هر بخش و شهر با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد و معاونت ها و مدیران این مجموعه در محدوده جغرافیایی همان مناطق برگزار می شود.

شایان ذکر است: دو نشست قبلی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با مردم و با هدف حل مشکلات آنان به مردم شهر قشم اختصاص داشت که در سالن مرکز بین المللی رشد برگزار شد و سومین مورد این نشست ها با حضور عادل پیغامی، مسعود اکبریان معاون فنی و عمرانی، ادريس راموز معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری، مدیر امور در گهان و جمعی از مدیران این سازمان در مسجد امام حسین (ع) شهر در گهان انجام شد.

اقتصاد دریا

خلیج فارس

تاریخچه عراق در خلیج فارس

دکتر همایون الهی - پیش از تأسیس امپراتوری عثمانی، سرزمینی که امروز عراق خوانده می شود، بخشی از سرزمین ایران بود و خاندان آق قویونلو بر آن حکومت می کرد. در سال ۹۱۴ (۱۵۳۵) سپاهیان عثمانی با شکست قوای ایران، عراق را به تصرف خود در آوردند و از این زمان تا شکست عثمانی در جنگ جهانی اول، عراق بجز سال های ۱۰۰۴-۱۰۱۷ (۱۶۲۵-۱۶۳۸) که در تصرف ایران، بود جزئی از عثمانی محسوب می گردید. در سال ۱۰۱۷ (۱۶۳۸) سلطان مراد چهارم، عراق را برای همیشه به ایران جدا نمود.

پس از شکست دولت عثمانی در جنگ جهانی اول و تجزیه آن به دست دول متفق، عراق در سال ۱۲۹۹ (۱۹۲۰) از پیوستن سه استان بصره، بغداد و موصل تشکیل و تحت قیمومیت انگلستان قرار گرفت. در سال ۱۳۰۰ (۱۹۲۱) با حمایت انگلستان فیصل بن حسن با نام فیصل اول را رأی عمومی به پادشاهی عراق انتخاب شد. فیصل در مهر ۱۹ مهر ۱۳۰۱ (۱۰ اکتبر ۱۹۲۲) قراردادی با دولت انگلیس امضاء کرد که به موجب آن، عراق همچنان تحت حمایت و انگلستان باقی ماند. عاقبت در سال ۱۳۱۱ (۱۹۳۲)، قیمومیت انگلستان پایان سرپرستی یافت و عراق رسماً مستقل گردید. در سال ۱۳۱۲ (۱۹۳۳) غازی اول فرزند فیصل به پادشاهی عراق رسید. ملک غازی در سال ۱۳۱۷ (۱۹۳۸) در یک حادثه اتومبیل در بغداد درگذشت و پسر چهار ساله وی به نام غازی دوم (بعدا فیصل دوم) به پادشاهی عراق (تحت نایب سلطنت دایی اش امیر عبدالله) رسید. در این دوران عراق هر چند ظاهراً مستقل بود ولی عملاً تحت نفوذ انگلستان قرار داشت و به صورت تیمه مستعمره اداره می شد.

در جنگ جهانی دوم برای رهایی از سلطه انگلستان کوششی توسط رشید عالی گیلانی به عمل آمد. وی در سال ۱۳۲۰ (۱۹۴۱) قدرت را از طریق کودتا در دست گرفت، اما با هجوم سربازان انگلیسی به عراق و خودداری آلمان از کمک به وی شکست خورد. بدین ترتیب رژیم سلطنتی به حیات خود تا سال ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) ادامه داد.

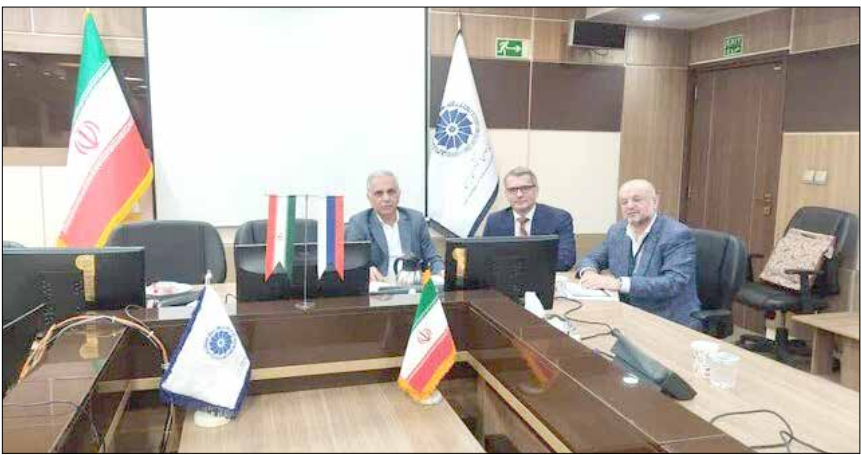
در سال ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) رژیم سلطنتی عراق به دنبال کودتای عبدالکریم قاسم منقرض و رژیم جمهوری اعلام شد. در سال ۱۳۴۲ (۱۹۶۳) یکی از یاران قاسم به نام سرهنگ عبدالسلام عارف کودتا کرد، قاسم را کشته و حکومت را به کمک حزب بعث در دست گرفت اما وی پس از مدتی با این حزب به مخالفت پرداخت. در سال ۱۳۴۵ (۱۹۶۶) عبدالسلام در یک سانحه هوایی کشته شد و برادرش عبدالرحمان عارف به جانشینی وی انتخاب گشت.

در سال ۱۳۴۷ (۱۹۶۸) یک کودتای بدون خونریزی از طرف حزب بعث به رهبری احمد حسن البکر، رژیم عارف را سرنگون ساخت و با تشکیل یک شورای فرماندهی انقلاب، در تیرماه ۱۳۴۷ (ژوئیه ۱۹۶۸) قدرت را در دست گرفت. حسن البکر رئیس جمهور شد، اما صدام حسین بزودی قدرت حقیقی را در اختیار گرفت. از این تاریخ روابط عراق با شوروی (سابق) گسترش یافت و در سال ۱۳۵۱ (۱۹۷۲) قرارداد دوستی و همکاری بین دو کشور به امضاء رسید اما روابط نزدیک دو کشور تا سال ۱۳۵۷ (۱۹۷۸) به دنبال ضدیت رهبران رژیم عراق با حزب کمونیست این کشور به تدریج رو به سردی نهاد و عراق شروع به خرید اسلحه از غرب کرد. به طوری که قبل از آغاز تهاجم عراق به خاک ایران، این کشور تبدیل به یک خریدار بزرگ اسلحه از اروپای غربی به خصوص فرانسه گردید.

احمد حسن البکر در سال ۱۳۵۸ (۱۹۷۹) استعفاء داد و صدام حسین رئیس جمهور عراق شد. در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ (۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰) نیروهای عراق با تشویق و تحریک قدرت های سلطه گر که منافع خود را در برابر پیروزی انقلاب اسلامی در خطر می دیدند و همچنین با کمک دولت های منطقه که پایه های حکومت خویش را متزلزل می دیدند، خاک جمهوری اسلامی ایران را مورد تهاجم نظامی قرار داد. در سایه جنگ تحمیلی، عراق در حالی که روابط خود با شوروی را حفظ نمود، مناسبات خود با غرب به خصوص آمریکا را به سرعت توسعه داد تا جایی که در تاریخ ۵ آذر ۱۳۶۳ (۲۶ نوامبر ۱۹۸۴) پس از ۱۸ سال قطع رابطه، روابط کامل دیپلماتیک با آمریکا را از سر گرفت. با توجه به عدم موفقیت عراق در براندازی جمهوری اسلامی ایران، بالاخره در تاریخ ۱۳۶۸ بین دو کشور قرارداد آتش بس براساس قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل متحد برقرار شد.

از آنجا که در طول جنگ عراق علیه ایران همه کشورهای غربی در رأس آن ها آمریکا، انگلستان، فرانسه، آلمان و اتحاد جماهیر شوروی (سابق) مدرن ترین تسلیحات و فن آوری نظامی را در اختیار رژیم صدام گذاشته بودند.

بازتاب

رایزنی اتاق مشترک ایران روسیه با نمایندگان حمل و نقلی داغستان روسیه؛

تسریع و تنوع بخشی به مسیرهای ترانزیتی بامحوریت بنادر منطقه آزاد انزلی

عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی مشترک ایران -روسیه از مذاکره با تانف اندریوف و ماکماگومد خازا باگاندوف مدیران مرکز تجاری داغستان در ایران و شرکت حمل و نقلی این جمهوری خودمختار روسیه در خصوص تسریع و تنوع بخشی به مسیرهای ترانزیتی دو کشور با محوریت بنادر منطقه آزاد انزلی خبر داد. به گزارش اقتصادسراآمد، روشن علی یکتا با بیان اینکه یکی از مهمترین چالش های پیش روی بازرگانان ایرانی در مسیر توسعه صادرات و تسهیل مرادات با روسیه و اوراسیا معطوف به برخی مشکلات زیرساختی و به ویژه ناهماهنگی های دولت جمهوری آذربایجان بوده و می باشد، اظهار کرد: بر همین اساس و با توجه به ظرفیت های بندری، مزایا و معافیت های قانونی و اقبال بخش دولتی و خصوصی روسیه به منطقه آزاد تجاری -صنعتی؛ توافق بر سر امکان سنجی و مذاکره جهت تبدیل این منطقه به هاب تجاری دو کشور صورت گرفت. یکتا برگزاری نشست های کاری فی مابین طرف داغستانی با مسئولین گمرک کشور و مدیران استان گیلان و شهرستان آستارا را از جمله مهمترین موضوعات مورد توافق اعلام کرد و گفت: دیجیتالی کردن فرآیند نوبت دهی به کامیون های در صف انتظار گمرک آستارا، برگزاری جلسات کاری در قالب کارگروه رفع مشکلات از سوی مسئولین دولتی ایران و جمهوری آذربایجان، با بهره گیری از تجربیات گمرکات روسیه و اتحادیه اقتصادی اوراسیا به عنوان پیشنهاد مورد توافق اتاق بازرگانی مشترک ایران -روسیه و مرکز تجاری جمهوری داغستان در دستور کار قرار می گیرد. عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی مشترک ایران و روسیه گسترش ظرفیت های زیرساختی بندر مازخاج کالا را زمینه ساز توسعه همکاری ها با بنادر ایرانی در دریای کاسپین بیان کرد و افزود: افزایش ظرفیت های حمل و نقلی، ترانزیتی، کاهش هزینه های تمام شده لجستیکی، جذب کالاهای بیشتر در راستای فعال سازی کریدور شمال جنوب و توسعه همکاری های چند جانبه براساس توانمندی های دریا محور از مهمترین دستاوردهای همکاری های بندری روسیه و ایران هستند. به گزارش مدیریت روابط عمومی و امور بین الملل سازمان منطقه آزاد انزلی وی به تشریح ظرفیت های بنادر استان های مازندران و گلستان پرداخت و تصریح کرد: یکی دیگر از توافقات صورت گرفته ایجاد مسیرهای کشتیرانی بین بنادر دو کشور بود که باعث اعتماد صاحبان کالا، بازرگانان دو کشور و کشور های ذی نفع در کریدور شمال جنوب، می شود.